

черкви вѣчно спорятъ помежду си софистически и шарлатански, за да завладѣятъ мислитѣ, желаніята и дѣлата на своитѣ последователи“. Спороветѣ тукъ сж хитри извъртаня и праздни брѣтвежи, въ защита на несъстоятелни богословски догми, подобно на умуванията на риторитѣ-софисти въ древността, лишени отъ усѣтъ за реалноститѣ. Такава привидна философска изтънченостъ въ полемиката проявяватъ често и днешнитѣ гърци, когато трѣбва да прикриятъ лукаво своитѣ неоправдани домогвания. Тѣ поддържатъ, напр., че единствено грѣцкиятъ народъ билъ далъ на свѣта мъдростъ и закони, — безъ да споменаватъ своитѣ учители (египтяни, финикийци и индийци), — и че само този народъ, който за отличие отъ всички други народи билъ „отъ особено естество“, ималъ правото да замѣсти турското владичество въ Европа, въ ущърбъ на останалитѣ християнски народи, които споредъ Божието провидение били обречени да бждатъ негови илоти (роби). „Всѣкой благоразуменъ човѣкъ се смѣе на подобни глупости, обаче гърцитѣ безъ изключение вѣрватъ, че така ще стане“. Другъ пжтъ гърцитѣ интригуватъ предъ Русия, че българитѣ искали да минатъ въ лоното на римската черква, да станатъ католици; а пкъ предъ западнитѣ държави поддържатъ клеветата, че българитѣ работѣли въ полза на панславизма: единствено гърцитѣ предпазватъ, въ услуга на човѣщината и на Турция, това отстѣпничество и предателство на българитѣ! „Обаче времето изобличава всичко и открива истината“, — както е случай и съ машинациитѣ на други чужденци между нашия народъ, сжщо оржде на противобългарски интереси. Противъ софизмитѣ на фенерското духовенство, когато то оборва българското черковно отдѣляне, и противъ ретроградството на учителитѣ отъ старата школа, врагове на новото знание и поддръжници на суевѣрието, Селимински полемизира често и темпераментно, явявайки се защитникъ на правилнитѣ и здрави идеи, отъ които народътъ ни едничко може да очаква нѣщо добро.

4. РЕЛИГИЯ И МОРАЛЪ. — Въпроситѣ за религия и моралъ, за черква и общественъ дългъ държатъ голѣмо мѣсто въ научно-полемичнитѣ и историческитѣ студии на нашия писателъ. Тѣ го интересуватъ толкова отъ становище на общата философия и на научната истина, колкото и съ огледъ